

Datum: 2 juni 2015	Zaaknr.: 0523	Documentnr.:
Van afdeling	: P&O	Opgesteld door: A. Franken (AFR)
Portefeuillehouder	: Burgemeester Roel Augusteijn	
Datum raadsbehandeling	: 9 juli 2015 (Het Debat en Het Besluit)	
Onderwerp	: Toekomst HG: samenwerking in de regio	
Tekst raadsagenda	: De gemeenteraad neemt een besluit over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Hardinxveld-Giessendam op basis van het onderzoek naar de mogelijkheid en gevolgen van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en op basis van het onderzoek naar de mogelijkheid en gevolgen van het aangaan van een inkooprelatie met Molenwaard/Giessenlanden en/of Gorinchem	
Tijdsindicatie behandeling voorstel	: 120 minuten	

Raadsvoorstel en -besluit:

Datum:

Nummer agendapunt:

AAN DE LEDEN VAN DE GEMEENTERAAD

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor, op basis van de volgende documenten

1. Het hoofdrapport van BMC en het bijlagenboek met de daarin volgende opgenomen stukken:
  - a) Rapport Burgerpeiling BMC
  - b) Offerte Gorinchem
  - c) Inventarisatieanalyse door Drechtsteden
  - d) Impactanalyse door Drechtsteden
2. Aanvullende notitie BMC
3. De gezamenlijke brief Molenwaard/Giessenlanden
4. Het Validatiememorandum Deloitte
5. Reactie van het college op Validatiememorandum Deloitte
6. Het advies van de controller
7. Reactie van het college op het advies van de controller
8. Het voorlopige OR-advies

te besluiten:

1. Op basis van het onderzoek naar de mogelijkheid en gevolgen van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en op basis van het onderzoek naar de mogelijkheid en gevolgen van het aangaan van een inkooprelatie met Molenwaard/Giessenlanden en/of Gorinchem te besluiten om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.
2. Een formeel verzoek te doen aan de bestuursorganen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden tot toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.
3. In het verzoek mee te delen dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam voor de GRD-onderdelen kiest, waarbij voor wat betreft de Gemeentelijke Belastingen voorlopig niet wordt aangesloten en vooralsnog de lijn van de gemeente Alblasterdam te hanteren.

4. In het verzoek de volgende zaken te onderschrijven:
  - a) Het Regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden te onderschrijven en deel te nemen aan de gezamenlijke inzet tot het bereiken van de ambities zoals vastgelegd in het Regionale Meerjarenprogramma;
  - b) Toetreding tot het bestuursmodel van de GRD.
5. In het verzoek de volgende voorwaarde mee te geven en het college de opdracht te geven daar naar te handelen:
  - a) Direct na het besluit van de raad aan te mogen sluiten bij het vacaturenetwerk van de regio Drechtsteden, om medewerkers van de gemeente Hardinxveld-Giessendam gelijke kansen te bieden net als andere medewerkers in het netwerk van de regio Drechtsteden.
6. De datum van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden in gezamenlijkheid met Drechtsteden vast te stellen, waarbij de financiële impact voor zowel de gemeente Hardinxveld-Giessendam als de Drechtsteden zo laag mogelijk is, met als uiterlijke toetredingsdatum tot de GRD-onderdelen 1 januari 2018.
7. In het verzoek aan te geven dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam wil participeren in de volgende meervoudig lokalen:
  - a) Intergemeentelijke Projectmanagement;
  - b) Stichting DEAL!;
  - c) Programma Uniformering Processen en Systemen;
  - d) CIO Office.
8. Het college de opdracht te geven om nader onderzoek te doen naar samenwerking in het Drechtstedelijk KCC (DKCC) en hierover voor 1 januari 2016 een besluit te nemen en dit in het verzoek aan de bestuursorganen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op te nemen.
9. In het verzoek aan te geven dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam niet tot samenwerking wil overgaan in de ROM-D en de OVL.
10. Een principeverzoek in te dienen bij het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Alblasserwaard en Vijfheerenlanden voor het uittreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam uit die regeling.
11. Een principeverzoek in te dienen bij het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Sociale Dienst en Kredietbank Alblasserwaard / Vijfheerenlanden voor het uittreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam uit die regeling.
12. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap De Avelingen Groep op de hoogte stellen van het in principe opzeggen van de deelneming aan deze regeling.
13. Het college de opdracht te geven een implementatieplan op te stellen voor de invlechting van de betreffende organisatieonderdelen van de gemeente Hardinxveld-Giessendam in de GRD-onderdelen.
14. Het college de opdracht te geven een implementatieplan op te stellen om de achterblijvende organisatie opnieuw in te richten zodat verbinding wordt gemaakt met de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en daardoor kan worden gewerkt aan de samenwerkingskracht van de gemeente.
15. Voor de implementatieplannen een werkbudget beschikbaar te stellen van € 100.000 en dit te dekken uit de Algemene Reserve.
16. De gemeente Gorinchem op de hoogte stellen van het niet aangaan van een inkooprelatie met de gemeente Gorinchem.
17. Zo nodig een lening aan te trekken ter dekking van de frictiekosten en hiervoor een voorziening te creëren.
18. Het college op te dragen de gemeenteraad periodiek te informeren over de voortgang van bovenstaande beslispunten, waaronder de reactie van de bestuursorganen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op het verzoek van toetreden, en majeure afwijkingen voor te leggen aan de gemeenteraad.

De secretaris

De burgemeester

drs. R. 't Hoen MPM

drs. R.H. Augusteijn

Conform voorstel college besloten.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier

De voorzitter

A. van Vliet-van der Ploeg

drs. R.H. Augusteijn

Inleiding

Op 19 december 2014 heeft de gemeenteraad besloten om een verzoek tot gezamenlijk onderzoek te doen aan de bestuursorganen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden naar de mogelijkheid en de gevolgen van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Ook is besloten om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn op financieel vlak wanneer de huidige organisatie met de huidige samenwerkingspartners wordt gecontinueerd met als uitgangspunt het waarborgen en versterken van de bestuurskracht van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Dit door het verkennen van mogelijkheden tot inkopen van diensten bij de gemeente Gorinchem en/of Molenwaard/Giessenlanden ten behoeve van het oplossen van de gesignaleerde kwetsbaarheden. Deze onderzoeksresultaten worden afgezet tegen de onderzoeksresultaten in de context van toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

De startnotitie is voor het college de basis voor de uitvoering van het raadsbesluit. Daarin staan de inhoudelijke en procesmatige kaders waarbinnen het raadsbesluit is uitgewerkt. Ten aanzien van het onderzoek naar het aangaan van inkooprelatie heeft het college vanuit het aspect duurzaamheid die onderzoeksthema's toegepast die ook zijn toegepast in het onderzoek toetreding tot de Drechtsteden. Dit betekent dat beide varianten zijn onderzocht voor wat betreft impact op inhoud, governance (besturingsmodel), organisatie en financiën.

Gedurende het onderzoek is er nadrukkelijk aandacht geweest voor communicatie en participatie.

Ten behoeve van de uitvoering van het raadsbesluit is een stuurgroep opgericht bestaande uit de burgemeester, wethouder financiën, de gemeentesecretaris en de projectleider.

Beoogd effect

De gemeente Hardinxveld-Giessendam ontwikkelt zich als een zelfstandige gemeente met een sterke verbinding met de samenleving. Een gemeente die de ambities, opgaven en uitdagingen van nu en de toekomst aan kan en daarvoor krachtige bestuurlijk allianties sluit. De gemeente realiseert samenwerking in de regio om samen kwetsbaarheden te verminderen en kosten te reduceren. De gemeente zet zich nadrukkelijk in op een zelfstandige toekomst en samenwerkingen die op de lange termijn houdbaar zijn én ten goede komen aan de dienstverlening aan de burger.

Met deze beslissing kan ook op de langere termijn met de medewerkers van de gemeente Hardinxveld-Giessendam een duurzame arbeidsrelatie blijven bestaan.

Argumenten

1.1 Er wordt uitvoering gegeven aan het collegeprogramma 2014-2018

In het collegeprogramma 2014-2018 is opgenomen: *"We gaan voor een zelfstandige en bestuurskrachtige gemeente en zoeken vanuit dat vertrekpunt verregaande samenwerking met regiogemeenten om kwetsbaarheden op te lossen, kwaliteitsverbeteringen door te voeren en kosten te reduceren."* Toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden geeft hier uitvoering aan.

1.2 Er wordt uitvoering gegeven aan de rapportage Kiezen, sturen, vernieuwen

In het rapport Kiezen, sturen, vernieuwen (2012) is door toenmalig burgemeester Blase de volgende aanbeveling gedaan: *"Kies bewust voor bestuurlijke partners, schaal en aanpak bij het realiseren van de visie op Hardinxveld-Giessendam."* Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden wordt gekozen voor een bestuurlijke partner waarbij de visie op de samenleving op de gemeente Hardinxveld-Giessendam kan worden gerealiseerd.

1.3 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kan de gemeente een impuls bereiken op het gebied van economische samenwerking

De gemeente Hardinxveld-Giessendam wordt onderdeel van een krachtige regio. De gemeente krijgt mede zeggenschap over regionale positionering en ontwikkeling op het gebied van economie en (inter)nationale profilering. Er liggen kansen voor bedrijvig Hardinxveld-Giessendam.

1.4 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kan samenwerkingskracht worden behaald

Door het beleggen van beleidsvraagstukken op regionaal niveau en door het efficiënter organiseren van PIJOFACH-taken in de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kan de gemeente samen met de samenleving vraagstukken van nu en in de toekomst oppakken, waarbij in overleg kan worden besloten welke schaal het best passend is bij het vraagstuk. Samenwerkingskracht kan dan bijvoorbeeld plaatsvinden in de wijk of op regionaal niveau.

1.5 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden worden de kwetsbaarheden op de PIJOFACH-taken opgelost

De PIJOFACH-taken van de gemeente Hardinxveld-Giessendam gaan over naar het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Het SCD is in staat om deze taken te doen voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Ook beleidsvraagstukken op het gebied van die taken worden opgepakt in dit onderdeel van Drechtsteden. Kwetsbaarheden door éénpitters binnen de huidige organisatie behoren hiermee tot het verleden.

1.6 De toekomstbestendigheid krijgt daardoor een impuls.

Door het oplossen van de kwetsbaarheden in de backoffice kan worden gefocused op de frontoffice (samenwerkingskracht)

1.7 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kan de focus worden gelegd op de lokale taken

De Gemeenschappelijk Regeling Drechtsteden legt de focus op regionale beleidsterreinen (Economie en Bereikbaarheid, Fysiek, Sociaal en Bestuurlijke Ontwikkeling). De gemeente Hardinxveld-Giessendam krijgt daardoor de mogelijkheid om zich te focussen op de lokale taken als het voorzieningenniveau en de dienstverlening. Er ligt een kans voor een extra accent in het lokaal programma. Uit het onderzoek is ook gebleken dat inwoners dit belangrijk vinden.

1.8 De Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en de Drechtstedengemeenten zijn continu gefocust op het behalen van efficiencyvoordelen

De Drechtsteden willen dat samenwerking ook wat oplevert. Een taak bij de Drechtsteden moet beter, sneller en goedkoper zijn dan wanneer een gemeente het zelf doet. (Een van de vier samenwerkingsuitgangspunten van de regio Drechtsteden). Dit levert op termijn besparingen op voor de deelnemende organisaties. Ook de gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft continu aandacht voor efficiencyvoordelen.

1.9 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden krijgt de organisatie van de gemeente Hardinxveld-Giessendam de mogelijkheid om te kantelen

De organisatie kantelt van "het openhouden van de winkel" naar het kunnen maken van bewuste beleidskeuzes op basis van visie. Van reactief naar proactief organiseren. Van werken voor de samenleving naar werken met de samenleving (samenwerkingskracht).

1.10 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden is het mogelijk om flexibel om te gaan met samenwerkingsvraagstukken

De gemeente Hardinxveld-Giessendam maakt door toetreding deel uit van een groot netwerk en kan voor samenwerkingsvraagstukken een beroep doen op dat netwerk. Zo kan via portefeuillehoudersoverleggen, de netwerk-MT's en via het ONS-D vraagstukken worden

geagendeerd, waarbij in gezamenlijk overleg wordt voorgesteld of en hoe dit kan worden opgepakt. Collegiale uitwisseling en versterking wordt op deze manier vergemakkelijkt.

1.11 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kunnen inhuurtarieven van externe bureaus worden vermeden

De gemeente Hardinxveld-Giessendam maakt door toetreding deel uit van een groot netwerk en kan voor samenwerkingsvraagstukken een beroep doen op dat netwerk. Door collegiale uitwisseling kunnen inhuurtarieven van externe bureaus worden vermeden.

1.12 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden wordt de identiteit en eigenheid van de gemeente behouden

Inwoners en met name professionals uit het sociaal domein vinden identiteit en eigenheid van de gemeente Hardinxveld-Giessendam belangrijk. Door het behoud van zelfstandigheid en door de impuls op samenwerkingskracht blijft de identiteit en de eigenheid van de gemeente behouden.

1.13 De gemeente Hardinxveld-Giessendam blijft zelfstandig

De inwoners hebben na toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden nog steeds de mogelijkheid om te kiezen voor een lokale gemeenteraad. Na toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden zit in de Drechtraad een evenredige vertegenwoordiging van de raad van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Er is sprake van verlengd lokaal bestuur.

1.14 Door toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden wordt de democratische legitimatie gegarandeerd

De gemeente Hardinxveld-Giessendam is evenredig vertegenwoordigd in de Drechtraad en is vertegenwoordigd in het Drechtstedenbestuur. Er is sprake van verlengd lokaal bestuur.

2.1 Alle bestuursorganen van de regio Drechtsteden dienen op de hoogte te worden gebracht van het besluit van de raad over de ontwikkelrichting

De bestuursorganen van de regio Drechtsteden gaan over het vraagstuk van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

3.1 Vooralsnog niet aan te sluiten bij de Gemeentelijke Belastingen Drechtsteden levert financiële voordelen op

Voorlopig aangesloten blijven bij de SVHW is gunstiger dan meteen de overstap maken naar de Gemeentelijke Belastingen Drechtsteden. Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar de paragraaf financiën.

4.1 De bestuursorganen van de regio Drechtsteden hebben aandachtspunten meegegeven die voor hen belangrijk zijn wanneer de gemeente Hardinxveld-Giessendam besluit toe te treden

De aandachtspunten zijn vertaald in de impactanalyse van Drechtsteden. Op basis daarvan geeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam aan de inhoud en het bestuursmodel te onderschrijven.

5.1 Door deel te mogen nemen aan het netwerk wordt uitvoering gegeven aan goed werkgeverschap

Op deze manier kan er in een vroeg stadium kansen worden geboden aan de medewerkers van Hardinxveld-Giessendam die in de toekomst wellicht geen mogelijkheden hebben in de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

5.2 Door deel te mogen nemen aan het netwerk is er een kans dat frictiekosten omlaag gaan

Wanneer medewerkers een baan vinden via het netwerk dan creëert dat mobiliteit in de organisatie van Hardinxveld-Giessendam waarmee de frictiekosten mogelijk omlaag gaan. Op deze manier is de verwachting dat er geen gedwongen ontslagen zullen plaatsvinden.

6.1 De termijn van invlechting en uitvlechting op verschillende onderdelen dienen zowel in tijd als in kosten te worden weggezet

Het is van belang om daar heldere afspraken over te maken. Voor een aantal zaken is er een afhankelijkheid van derden om tot realisatie te komen. Bijvoorbeeld als het gaat om uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Sociale Dienst en Kredietbank Alblasterwaard / Vijfheerenlanden. Met die partij dienen ook afspraken te worden gemaakt (zie beslispunt 11).

7.1 Participatie in meervoudig lokalen levert extra kwaliteit, procesoptimalisatie en kostenreductie op
Drechtstedengemeenten zijn ook onderling op zoek naar extra kwaliteit, procesoptimalisatie en kostenreductie. Intergemeentelijke Projectmanagement, Programma Uniformering Processen en Systemen en CIO Office vragen geen extra kosten. De kosten zitten versleuteld in de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

7.2 Door participatie in het IPM kunnen inhuurtarieven van externe bureaus worden vermeden

De gemeente Hardinxveld-Giessendam maakt door toetreding deel uit van een groot netwerk en kan voor samenwerkingsvraagstukken een beroep doen op dat netwerk. Door collegiale uitwisseling kunnen inhuurtarieven van externe bureaus worden vermeden.

7.3 Participatie in Stichting DEAL! Levert een impuls op het gebied van de ruimtelijk-economische ontwikkeling

De gemeente Hardinxveld-Giessendam lift door participatie in DEAL! mee in promotie en acquisitie op het gebied van ruimte en economie.

8.1 Voor de exacte gevolgen van participatie in het Drechtstedelijk KCC (DKCC) is een nadere impactanalyse nodig

Er is nu een globaal beeld van de kwaliteit en efficiencyvoordelen die participatie in het DKCC met zich meebrengen. Zie paragraaf financiën. Het globale beeld dient nader aangescherpt te worden. Een nadere impactanalyse moet meer duidelijkheid bieden.

9.1 Deelname aan ROM-D biedt onvoldoende meerwaarde voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam

ROM-D concentreert zich op de huidige in ROM-D ingebrachte projecten

9.2 Deelname aan OVL

Hardinxveld-Giessendam is onderdeel van een krachtig samenwerkingsverband van 10 gemeenten op het gebied van openbare verlichting, waarvan ook enkele Drechtstedengemeenten deel uit maken. Het is goed voor te stellen dat de overige Drechtstedengemeenten ook participeren in de GR Bureau Openbare Verlichting.

10.1 / 11.1 / 12.1 Toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden betekent uittreden uit een aantal bestaande regelingen

Het gaat hierbij om de Gemeenschappelijke Regeling Alblasterwaard en Vijfheerenlanden, de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Sociale Dienst en Kredietbank Alblasterwaard / Vijfheerenlanden, de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap De Avelingen.

13.1 Een implementatieplan voor de transitie is nodig om daadwerkelijk toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden mogelijk te maken

Hierbij gaat het om het vormgeven van het proces zodat medewerkers op een zorgvuldige wijze de overgang naar de GRD kunnen maken. Uitgaande van het rapport van BMC gaat het om 29 fte waar de toetreding direct van invloed op is (PIJOFACH, WMO-uitvoering en BAG).

14.1 Een implementatieplan voor de achterblijvende organisatie is nodig om de organisatie meer te richten op de lokale samenleving door ook sterke regionale verbindingen te onderhouden

De organisatie dient na toetreding tot de GRD anders ingericht te worden, zodat ook aan doelstellingen in het collegeprogramma sterker gewerkt kan worden en er steeds meer samenwerkingskracht met de samenleving kan worden gecreëerd.

15.1 Er worden kosten voorzien voor het opstellen van de implementatieplannen

De implementatieplannen vereisen specifieke kennis die niet in de huidige organisatie aanwezig is.

16.1 Samenwerking volgens het aanbod van de gemeente Gorinchem is een tussenoplossing

In het rapport in bijlage 1 wordt duidelijk verwoord dat de voorgestelde wijze van samenwerking geen duurzame oplossing is. Deze wijze van samenwerken is dus gericht op de korte termijn waarbij voor de middellange termijn vervolgstappen noodzakelijk zijn.

16.2 Invloed van de raad is beperkt en indirect

De gemeente Gorinchem stelt een 'lichte regeling' voor die geleid wordt door de directie van de gemeente Gorinchem. Het eigen beleid kan volledig door eigen raad en college worden vastgesteld. Het budgetrecht van de raad ten aanzien van beleidskeuzes wordt niet aangetast. In de realisatie van het beleid en de uitvoering ontstaat een afhankelijkheid, waar de sturing in feite maar indirect op is. Er kan daardoor een discrepantie ontstaan tussen de beleidswensen en beleidsuitvoering.

16.3 De nieuwe organisatie is kwetsbaar op onderdelen.

Gezien de omvang van de gemeente Gorinchem betekent dat een samenwerking met hen nog steeds voor een aantal vraagstukken andere samenwerkingsvormen moeten worden aangaan.

16.4 Regio AV is niet krachtig genoeg om flexibel om te gaan met (nieuwe) samenwerkingsvraagstukken

Eerdere rapporten (bijvoorbeeld "waard om te besturen" van de Commissie Schutte of "rapportage verkenner samenwerking regio Alblasserwaard / Vijfheerenlanden" van Louter en Zijlstra) laten zien dat de regio te weinig kracht heeft. Ook de mogelijk fusie van Leerdam, Zederik en Vianen draagt niet bij aan het versterken van de regio.

16.5 Er wordt niet gekozen voor het aanbod van de gemeente Gorinchem en het is gewenst dat de gemeente Gorinchem daar uitleg over krijgt.

De gemeente Gorinchem heeft een aanbod gedaan om samenwerking tussen de gemeente Hardinxveld-Giessendam en de gemeente Gorinchem te realiseren. Van dit aanbod wordt afgezien. Hierover dient de gemeente Gorinchem zorgvuldig geïnformeerd te worden.

16.6 Dat er niet wordt gekozen voor het aanbod van de gemeente Gorinchem betekent niet dat er geen aandacht meer is voor andere samenwerkingsvraagstukken met de gemeente Gorinchem

De gemeente Hardinxveld-Giessendam maakt bewuste keuzes met partners over de schaal en de wijze van oppakken van samenwerkingsvraagstukken.

17.1 De frictiekosten dienen voor rekening van de gemeente te komen

In het rapport van bijlage 1 is een raming aangegeven van het totaal aan frictiekosten. In de paragraaf financiën wordt voorgesteld hoe hiermee om te gaan.

18.1 De raad moet aan het stuur blijven

Door de gemeenteraad periodiek op de hoogte te houden van de voortgang kan desgewenst door de gemeenteraad worden bijgestuurd.

Kanttekeningen

1.1 De capaciteit van de beleidsfunctie verdient aandacht

Een toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden betekent een herijking van de beleidsfunctie van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Onderzocht dient te worden wat de focus van regionaal beleid door de Drechtsteden en de focus op lokale beleidstaken door de gemeente Hardinxveld-Giessendam in combinatie met het ambitieniveau daaromtrent exact betekent voor de capaciteit van de beleidsfunctie. De herijking van de beleidsfunctie, in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin, dient nadrukkelijk onderdeel te zijn van het implementatieplan voor de achterblijvende organisatie

1.2 Wanneer er meer wordt gevraagd dan geraamd, dan dienen er afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten te worden opgesteld.

In de financiële paragraaf is uitgegaan van het basispakket dat de GRD aanbiedt. Bij ambities die het basispakket overschrijden, zullen afzonderlijke overeenkomsten moeten worden afgesloten.. De financiële insteek (basispakket) zoals uiteengezet in de paragraaf financiën is van invloed op het ambitieniveau van de dienstverlening. Het niveau van de dienstverlening dient onderwerp te zijn van het opnieuw inrichten van de organisatie. Dan moet tegen het licht worden gehouden wat het gewenste niveau van dienstverlening is en op welke wijze daar dan in kwantitatieve en kwalitatieve zin invulling aan moet worden gegeven. Dit verdient aandacht in het op te stellen implementatieplan.

1.3 Toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden betekent het organiseren van een contramal op een aantal PIJOFACH-taken

Er is gerekend dat 2,0 Fte nodig is als contramal. Dit is een aanneme en kan aan de minimale kant zijn. Puur als 'verbindingsofficier' is het voldoende, echter als college of gemeenteraad meer ambitie heeft (bijvoorbeeld op communicatie) dan is het noodzakelijk extra budget hiervoor vrij te maken

1.4 De transitie- en frictiekosten zijn voor rekening van de gemeente Hardinxveld-Giessendam

Dit is een voorwaarde van de Drechtsteden, blijkt uit hun impactanalyse, bij toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

1.5 De frictiekosten zijn indicatief

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regelingen bepalen de uittreedsom na formeel verzoek. Daarom zijn de kosten daarvan indicatief.

Ook is uit nader onderzoek gebleken dat de kosten van de regiogriffie door BMC te hoog zijn geraamd. In eerste instantie was de gedachte dat de kosten van de regiogriffie moeten worden opgevangen door de hiervoor in rekening te brengen inwonerbijdrage van de nieuwe deelnemer. Uit de definitieve impactanalyse van de Drechtsteden blijkt dat de kosten van de meerkosten naar rato van inwoneraantal verdeeld zullen worden over alle deelnemers in de GRD.

Een ruwe inschatting is dat er bij het SCD een uitbreiding zal zijn van circa 11 fte. De adviesuren en de bodes leiden tot een direct uitbreiding in capaciteit van circa 4 fte. De overige circa 6 fte zijn verdeeld over de andere onderdelen. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat een volume-uitbreiding dezelfde effecten heeft op de SCD organisatie als een klant uitbreiding. En met de aanneme dat de kantelpunten qua leidinggevende niet zijn bereikt op de verschillende afdelingen.

Ten aanzien van de bodes is bekend dat de Drechttraad een discussie voert om de bodefunctie terug te leggen naar de lokale organisaties. Voor Hardinxveld-Giessendam zou het gaan om 2 fte. in het basispakket. De uitbreiding van de SCD formatie komt dan uit op ca. 9 fte.

1.6 De transitiekosten zijn niet geraamd

Er is op dit moment geen raming te geven over de kosten die gemoeid zijn met de transitie. Hiervoor is een diepere analyse nodig zowel aan de kant van Drechtsteden als aan de kant van Hardinxveld-Giessendam. Een deel van de uitvoering van de implementatieplannen vallen ook onder de te maken transitiekosten.

1.7 Uit de participatie van bewoners, bedrijven en instellingen komt een gemêleerd beeld

Bewoners vinden dienstverlening en voorzieningen belangrijk; bedrijven kijken niet naar gemeente- of regiogrenzen. Bij de te maken keuzen van bestuurlijke oriëntatie moeten deze elementen meegenomen worden. Wel zal er altijd een groep ontevreden zijn welke keuze de gemeenteraad ook maakt.

1.8 Bestuurlijke drukte neemt toe

Door het toetreden tot Drechtsteden met het door hen gehanteerde bestuurlijke construct neemt de bestuurlijke drukte toe. De voordelen wegen hier echter tegen op en ook zijn de andere Drechtsteden gemeenten zich hiervan bewust en wordt er continu gekeken of ook dit niet efficiënter en effectiever kan.

1.9 Spanningsveld doorlooptijd onderzoek en externe ontwikkelingen

De doorlooptijd van het onderzoek is ook ingegeven door externe ontwikkelingen. Dit betekent dat er in korte tijd veel gevraagd is van de betrokken actoren.

2.1 De bestuursorganen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden kunnen besluiten dat zij toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam niet wenselijk achten

De 20 bestuursorganen die de Drechtsteden kennen kunnen op basis van de voorwaarden en de uitgangspunten die de gemeente Hardinxveld-Giessendam stelt, besluiten niet te willen dat Hardinxveld-Giessendam toetreedt.

3.1 Er zijn Drechtstedengemeenten die willen dat Hardinxveld-Giessendam in alles participeert

Dit blijkt uit de zienswijzen en aandachtspunten die de verschillende Drechtstedengemeenten hebben ingediend tijdens de behandeling van het verzoek van Hardinxveld-Giessendam om gezamenlijk onderzoek te doen naar de impact van toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

7.1 / 8.1 / 9.1 De analyse van de meervoudig lokalen geven een globale impact weer

Voor een exacte impact is een nader analyse nodig. Dit geldt in het bijzonder voor Stichting DEAL! en de voordelen van het toetreden tot het DKCC voor wat betreft de financiële impact.

7.2 Participatie in Stichting DEAL! betekent een bijdrage

Deze bijdrage zal worden besproken met Drechtsteden.

15.1 Het is mogelijk dat de € 100.000 niet toereikend is

Het werkbudget is een globale inschatting. Het is mogelijk dat de kosten worden overschreden. Indien daar sprake van zal zijn, zal in een vroeg stadium over worden gerapporteerd en tot een voorstel worden gekomen.

16.1 Het aanbod van de gemeente Gorinchem biedt op korte termijn aanknopingspunten op het gebied van efficiëntie en kostenbeheersing

Het aanbod van Gorinchem gaat uit van lage frictie- en veranderkosten. De eenmalige kosten zullen daardoor laag zijn. Ten aanzien van de bedrijfsvoering komt de verantwoordelijkheid voor kostenbeheersing bij de gemeente Gorinchem te liggen, waarbij de eerste drie jaar met een gesloten begroting wordt gewerkt. Er bestaan grote onzekerheden over de doorontwikkeling en organisatorische gevolgen. Ook wordt een nulmeting gehouden waaruit kan blijken dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam "een beetje moet bijtrekken". Als dit blijkt zullen extra middelen ter beschikking moeten worden gesteld.

16.2 De gemeente Hardinxveld-Giessendam blijft aangesloten bij de huidige gemeenschappelijke regelingen in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

De vraag is wel wat de houdbaarheid is van die gemeenschappelijke regelingen, omdat andere gemeenten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden ook onderzoek doen naar het uittreden uit die gemeenschappelijke regelingen.

16.3 Het voorstel van Gorinchem lijkt in haar globaliteit op korte termijn aantrekkelijker voor medewerkers

Wanneer op medewerkersniveau gekeken wordt naar beide voorstellen dan kan de baangarantie voor 3 jaar aantrekkelijker lijken dan het toetreden tot Drechtsteden waar aan de voorkant duidelijk is dat niet iedere medewerker zijn werk kan volgen. In de offerte is opgenomen dat gedurende drie jaar gebouwd gaat worden aan een nieuwe organisatie. In die drie jaar zullen dus wel degelijk personele mutaties gaan plaatsvinden. Ook heeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam niets meer te zeggen over de medewerkers en kan er dus ook geen of slechts indirect invloed worden uitgeoefend op het personeelsbeleid.

Financiën

Voor het bepalen van het verschil in structurele kosten bij toetreding tot DS is het rapport van BMC als leidraad genomen. Daarop heeft het college een aantal correcties toegepast dat hieronder wordt toegelicht.

Er dient rekening te worden gehouden met de rente over de te treffen voorziening. De bandbreedte van de voorziening loopt van € 1.410.000 tot € 2.860.000. Uitgaande van een rentepercentage van 2% betekent dit een kostenpost die varieert van € 28.000 tot € 57.000.

In het rapport is uitgegaan van € 130.000 die BMC structureel in het overschot van de jaarrekening ziet terugkomen en die aangewend wordt voor inhuur of voor andere taken. Het is een gegeven dat er elk jaar een overschot is bij de jaarrekening, maar het college vindt het niet verantwoord dit te gebruiken, omdat uit de analyses blijkt dat de voordelen telkens incidenteel van karakter zijn.

Het college stelt voor om vooralsnog dezelfde lijn aan te houden als de gemeente Alblasserdam voor wat betreft de Gemeentelijke Belastingen Drechtsteden en dus nu nog niet toe te treden tot de Gemeentelijke Belastingen Drechtsteden. Dat betekent minderkosten van € 146.000.

Tevens is het college voornemens een onderzoek te starten naar het uitplaatsen van organisatieonderdelen hetgeen wordt meegenomen in het implementatieplan. Hierbij wordt gedacht aan deelname aan het DKCC en overbrengen van de BAG naar SVHW. Deelname aan het intergemeentelijke projectmanagement van Drechtsteden zal naar verwachting structurele voordelen in de uurtarieven van projectleiders opleveren. Ook levert deelname aan het ingenieursbureau mogelijk besparingen op. Een uitgevoerde verkenning wijst op een besparing van € 125.000.

In de verdere gesprekken met Drechtsteden zullen onder andere ook afspraken gemaakt worden over de hoogte van de bijdrage voor het meervoudig lokale onderdeel Stichting DEAL!. De kosten hiervan zullen ten laste komen van het hier onder geschetste voordeel.

Naar aanleiding van gevoerde gesprekken met onder andere het managementteam, de controller en ook het tegenlezen door Deloitte is er voorzichtigheidshalve een correctiepost aangebracht. Het college realiseert zich dat in ramingen altijd onzekerheidsmarges zijn; zeker in de bestuurlijke onzekerheid waar de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden zich bevindt. Het college wil daarom extra voorzichtigheid betrachten ondanks dat het ook mogelijk is dat er financiële voordelen optreden (die nu niet geraamd zijn) in het verdere proces van toetreding.

De structurele besparing bij toetreding tot DS levert dan het volgende op:

	Bandbreedte		Toelichting
Voordeel in exploitatie	24.000	24.000	<i>Conform rapportage BMC</i>
Rente 2% op € 1,41 en € 2,86 miljoen	- 28.000	- 57.000	<i>Gemeente leent in de praktijk voor lagere percentage, maar interne rekenrente is normaal gesproken 3%. Naar aanleiding van gesprekken MT, Controller en Deloitte is de bandbreedte opgerekt met €300.000,-- ten opzichte van rapportage BMC</i>
Onderbouwde aanname BMC	- 130.000	-130.000	<i>Voorzichtigheidshalve door college niet overgenomen</i>
Geen deelname belasting	+ 146.000	+ 146.000	<i>Conform de wijze waarop Alblasserdam acteert</i>
Meervoudig lokalen	+ 125.000	+ 110.000	<i>Globale raming van mogelijke besparingen</i>
Correctiepost	- 35.000	- 50.000	<i>Naar aanleiding van gesprekken MT, Controller en Deloitte is voorzichtigheidshalve deze post ingevoegd.</i>
TOTAAL	€ 102.000	€ 43.000	

Het college heeft BMC, aanvullend op hun onderzoek, gevraagd in het kort op een rij te zetten hoe de financiële consequenties zich tot elkaar verhouden. Daarbij heeft het college ook gevraagd dit in perspectief te zetten met andere theoretische varianten waar het college en gemeenteraad niet voor gekozen hebben. Dit om een omvattend perspectief te schetsen over kosten van (verregaande) samenwerkingsvarianten. In bijlage 6 staat hierover een korte notitie. Uit de notitie blijkt dat de vorm van samenwerking in Drechtsteden een efficiënte variant van samenwerking is in vergelijking met investeren in eigen organisatie, volledige ambtelijke fusie (vergelijkbaar met offerte Gorinchem) en herindeling.

Vervolg

Na het besluit van de gemeenteraad op 9 juli 2015 uitvoering geven aan het besluit.

- Betrokkenen op de hoogte stellen van het besluit van de gemeenteraad
- Implementatieplannen op stellen

Bijlagen

1. Het hoofdrapport van BMC en het bijlagenboek met de daarin volgende opgenomen stukken:
  - a) Rapport Burgerpeiling BMC
  - b) Offerte Gorinchem
  - c) Inventarisatieanalyse door Drechtsteden
  - d) Impactanalyse door Drechtsteden
2. Aanvullende notitie BMC
3. De gezamenlijke brief Molenwaard/Giessenlanden
4. Het Validatiememorandum Deloitte
5. Reactie van het college op Validatiememorandum Deloitte
6. Het advies van de controller
7. Reactie van het college op het advies van de controller
8. Het voorlopige OR-advies